

Hugleiðing kring eina stevnu

Oddagrein

SO er aftur ein stevna í hondum. Hesaferð er tað Vestanstevnan, sum í ár verður hildin í Sørvgá. Ikki kann sigill annað enn, at tað er góður siður, at stevna skiftir millum byggdir í somu oyggj umframt stóru grannabygdina Vestmanna. Vágoyggj er annars í fokus í hesum døgum, nú tað verður tosað aftur um undirsjóvartunn. Hvussu ósamd hesi trý bygðasamfeløgini kunnu vera um aðrar spurningar, so er tað greitt, at tey standa saman sum ein maður, tá tað snýr seg um fasta sambandið um Vestmannasund. Hetta er eisini væl skjilandi, tá hugsað verður um, hvønn týdning eitt slíkt samband vildi fingið fyrri alla oyryna. Við slíkum sambandi hevði borið til - uttan nakran trupulleika - at farið til arbeiðis í Havn ella øðrum plássi í meginokinum - fyrri so at fara heim aftur móti kvøldi. Fast samband hevði givið vágafólki eina heilt nýggja dimention umframt at hetta hevði havt ómetaliga stóran týdning fyrri ferðandi fólki um flogvøllir.

TAÐ er kanska lagnunnar speisemi, at Vestmanna hevur so tætt samband við Vágoyryna - tá spurningurin um fasta sambandið kemur inn í myndina. Tí í dag skapar ferjulegan í Vestmanna bæði arbeiði og liv í hesum plássinum. Kemur fasta sambandið er greitt, at Vestmanna verður at meta sum ein „blindtarmur“ og spurningurin er, hvat vestmannafólk siga til tað. Tað kann tó vera, at tey í hesum eru solidarisk við vágafólk. Nú fara vit at fáa eitt politiskt orðaskifti um spurningin hevur landsstýrismaðurin lovað. Formaðurin í Búskaparráðnum hevur mælt frá at fara undir hesa ætlan, soleiðis sum stóðan er. Men helst eru fleiri meiningar um tað.

MEN tá vit tosa um samband og infrastruktur, so eiga vit heldur ikki at gloyma ta sannroynd, at í dag er bert eittans pláss í landinum, sum ikki hevur vegasamband við onnur pláss í somu oyggj, og hetta er Gásadalur. Tað var annars ætlanin at fara undir bergholsgerð til bygdina, áðrenn vit fingi strong boð frá dønnum um at stegða við øllum nýløgum. Hóast her bert búgva fá fólk, so er tað ein spurningur um vit ikki eiga at taka sambandið til Gásadal uppí orðaskiftið um møgulegan undirsjóvartunn. Gott nokk hava hesi einki beinleiðis við hvørt annað at gera, men kortini er her talan um eitt og sama slag av arbeiði, nevniliga at brúka amboð og orku til at gera berghol - undir sjónum og gjøgnum fjøll.

TAÐ verður so ikki á hesi vestanstevnu, at tað verður koyrandi úr Sørvgá til Gásadals. Men kanska vit áttu at brúkt netupp hesa stevnuna til at mint myndugleikarnar á hesa syrgilugu stöðu og út frá tí at sett okkum sum mál, at næstu ferð, at vestanstevnan verður hildin í Sørvgá, tá verður koyrandi til Gásadals tvs. um fyra ár. Eftir okkara tykki hevur tað ómetaliga nógv at siga fyrri okkum sum tjóð og fólk, at tær gomlu og smæstu byggdirnar ikki doyggja heilt út. Væl vitandi, at tú kanskt ikki halda hesum plássum kunstiga á lívi, so ber tó til at brúka vit og skil til at kanna, hvussu vit skipa viðurskiptini frægaft, at tey kunnu gagna smáplássinum. Nú tað verður tosað um oljupengar til ymisk endamál, so hevði tað kanska ikki verið nakað vánaligt hugskot - burtur úr møgulegum oljuríkðemi - at sett á stovn ein grunn, sum hevur til endamál at menna útjaðaralássi. Ein byrjan kunni verið at latið stuðul til fólk sum kundi sett út í kortið ætlanir um, hvussu vit best varðveita og menna smáplássi. Hvi ikki kanalisera „oljupengar“ til slík legat, har eitt nú lesandi kunnu fáa stuðul til projekt, ið kunnu vísa á loysnir. Góða stevnu øll somul.

Sosialurín

Lesarabrøv

Dansa teg býttan

„Syrgilig er henda søga, gloymi hana aldri mei...“ Kann man dansa føroyskan dans til hasa vísuna. Um so er biðjast lögtingsfólk um at sláa ring og kvøða um sorgarleikin, so tað rungar eftir í.

Hevur drúgt og breitt orðaskifti verið um at skúla-verkið skal undirvísa í føroyskum dansi? Tvs. fólkaskúlin, ið hevur eitt avmarkað tímatál at ráða yvir. Eg havi ikki hørt hetta orðaskiftið. Tað kom sum eitt skjótt fyrri meg, at dansur skuldi gerast undirvísingargrein. Trúði tí ikki heilt, men tað man vera satt eftir hvat eg skilji.

Sum nevnt er avmarkað tímatál til at taka. Hetta tímatál skal brúkast til at styrkja børnini soleiðis at tey eru so væl fyrri sum gjørligt at taka viðari útbúgving. Og seinni við so góðari barlast sum gjørligt at átaka sær eitt lívsstarv, sum í nútíðar samfelagnum í flestu førum stillar stór krøv til útbúgving.

Gerst ein betur fyrri at taka hægri útbúgving við at læra at dansa í fólkaskúlanum? Gerst ein betur fyrri at átaka sær krevjandi starv, har ein holl teoretisk útbúgving krevst sum ein sjálvfylgja, við at læra at dansa í fólkaskúlanum?

Hvat sigur eitt tøkfrøðiligt arbeiðspláss sum t.d. Telefonverkið til at fáa fólk í starv, hvørs dygd er at dansa føroyskan dans við røttum stevi?

Hvat sigur Landssjúkrahúsið? Verða læknar, ið duga stig, fyrirtæktir? Hvat sigur Fiskaslan? Skal ein duga Rúnivalsstríðið fyrri at starvast innan marknaðarføring ella altjóða búskap?

Hvat siga oljufeløgini? Vilja tey bert hava verkfrøðingar, teldufrøðingar og onnur við hægri útbúgving, sum er habil í føroyskum dansi?

Ella er tað soleiðis ætlað, at VIT dansa føroyskan dans í koti og knæbuksum, meðan vit lata onnur taka

sær av tilíkum keðiligum og líkagyldegum sum oljuvinnu, fiskiðnaði á hægri teknologiskum stöði, og líkandi?

Handan viðtøkan sigur alt. Parlamentarið er mannað av dólgu, hvørs horisontur er sera, sera stutt frá nesi. Tíverri gera teir tað uppvaksandi ættarliðið til somu dólgar við teim avgerðum, ið tiknar verða. Seinast við at tvinga børnini at dansa, istaðin fyrri at lata tey sleppa at búast soleiðis, at tey í kapping við ung í øðrum londum kunnu klára seg í mun til tey krøv, sum eitt nýmótans samfelag setir.

Hvi ikki krevja undirvísing í at gera heft? Ella at tæva? Ella at fara á seidaberg? Ella at hoyggja?

Samfelagið fór um koll, tí at politisku dólgarir syrgdu fyrri, at so fá sum gjørligt skuldu útbúgvast og praktisera sum t.d. figgiarfrøðingar av ymsum slag, lögfrøðingar, fiskifrøðingar við serkunnleika til ymisk evni so sum figging, liv-

frøði osfr. Fólk við yvirtili, við evnum til at hugsa stórt, at hevja seg upp um tað stuttskygda, at hugsa internationalt.

Slík embætisfólk kundu havt tryggjað eina rímiliga kós við analytiskum arbeiði, ið kundi skorið tey røttu stigini út í papp út frá metingum um framtíðarútlitini innan fiskivinnu, útlutning, gjaldoyrautvikling, altjóða rentuútlutning osfr.

Politisku dólgarir framleidda ættarliðið eftir ættarliði av nýggjum dólgu, sum onki varnaðust, ikki ein gang, at politisku dólgarir fyltu lummarnar við pengum til sín sjálvs, familju og eftirkomarar, og lótu so alt rapla, tá sitrónin var pressað til síðsta dropa.

Ein kennir maktarloysi, hevur hug at kasta frá sær, venda øllum bakki. Freistast at hugsa: Her fer so alt til helvitis kortini.

Menntunarvrakið

Meðan hildið verður heilagt

Lurtaði sunndagin eftir sendingini »Meðan hildið verður heilagt« í Útvarpi Føroya. Vanliga eru hesar sendingar bara góðar. Sjálsagt. Men móti endanum kom nakað, sum gjørdi mær ógvuliga ilt at hoyra, og sum fyrri meg fekk alla sendingina at detta á gólv. Teir báðir vertirnir fóru at rekka upp ymisk lond, har kristin verða forfylgd, pind og dripin fyrri trúgv sína, ikki bara hvørt árið í hesum døgum, men hvønn mánaða, hvørja viku, ja hvørt sekund. Í flestu londum, so sum Iran, Irak, Kina o.o. kenni eg als einki til víðurskiptini, av teirri einføldu orsök, at eg ongantið hava verið í hesum londum. Men so nevndu tí Kuba, har kristin, sambært kristnu vertirnar, verða forfylgd, pind og dripin regluliga.

Her eri eg á heimaðvelli, eg kenni til fulnar hetta land, og eg veit, at hetta, tit segdu fyrri Føroya fólk, er beinleiðis lygn. Síðani kollveltingarsigrin í 1959 er ikki ein einasti kristin forfylgd, pindur ella dripin vegna trúgv sína. Sannleikin er beint øvugt. Eingin kirkja er síðani kollveltingina afturlatin. Ikki ein. Samkomurnar passa seg sjálvar. Fólkakirkja er eingin, á sama hátt sum eitt nú í USA.

Sjálvar havi eg vitjað nógvur kubanskar kirkjur og samkomur, ja, eg havi verið til gudstænastur uttan at vera pindur aftan. Ja, í sjálvari kollveltingarstjórnini eru prestar og onnur trúgvandi, og eingin treyt er, at tey eru limir í kommunistaflokkinum. Tey skulu bara vera vald inn á ting.

Eins og so mong onnur lond, ikki minst á vestaru hálvu, var Kuba fyrri teirri ófatuligu lagnu, at alt upp-

runafólkið - indiánararnar - varð dripið av spaniólum. Hitt fullkomna fólkamord - ið varð framt í Guðs heilaga navni! Síðani hevur tað fólk, sum kom at liva í hesum landi, verið kúgað av Spania og USA, øll tey mongu árin í Guðs navni. Men í 1959 eydnaðist fólkum at taka valdið í egnar hendur. Frælsið var vunnið. Kortini royndi CIA - eisini í Guðs navni - í 1961 at gera innrás í Kuba. - Men áløpscherin varð, sum flestum kunnugt, rikin aftur í havið.

Í Havanna finst ein kristin miðdepl, har allar samkomur hittast og virka. Miðdeplin kallast »Ceniro Martin Luther King«. Eg var sjálvur staddur í Kuba, tá Fidel Castro, forseti, í august 1993 vitjaði kristna miðdeplin og var hjartaliga fagnaður.

Í november 1994 var eg

staddur á ráðstevnu í Havanna. Eitt hæddarpunkt var tá amerikanski baptistapresturin, Lucius Walker, endaði røðu sína við orðum: »God bless the Cuban revolution«! Fagnaðurin millum 3000 áhoyrarar, teirra millum Fidel Castro, mundi ongan enda tikið.

Eg fari at enda við at biðja vertirnir halda seg til sannleikan, so sum Harrin áleggur okkum. Havi í huga 8. boð: »Tú mást ikki bera falskan vitnisburð móti næsta tínum«. Og at enda seinastu reglurnar úr Rómverjabrævinum 13,9: »Tú skalt elska næsta tín sum sjálvan teg«.

Annars ynski eg Guðs velsignilsi yvir hesar sendingar.

Arnbjørn R. Thomsen

Átti at fingið avleiðingar

RANDI JACOBSEN

Sosialurín í gjár bar tey tíðindi, at flogfarið, sum skuldi koma til Føroya fyrrapartin í gjár við luttakurum frá Oyggjaleikunum í Jersey, ikki fekk lent, tí ein gravkúgv stóð á vøllinum,

og so kom eisini ein lastbilur. Við tí úrsliti at flogfarið noyðdist at venda aftur.

- Eg havi ikki hørt so galið, slíkt má ikki henda. Hetta meti eg vera so álvarsligt, at tað átti at fingið avleiðingar fyrri teir í torn-

inum, sum geva lendingarloyvi, sigur Hallgrím Thomassen í Sandavági.

